

@Ελλάδα

ΟΙ ΗΛΙΘΙΟΙ ΤΩΝ ΒΑΛΚΑΝΙΩΝ

<http://www.protagon.gr/?i=protagon.el.kosmos&id=41109>

Θα περίμενε κανείς ότι μετά από τόσες ιστορικές αποτυχίες και καταστροφικές συγκρούσεις, οι λαοί των Βαλκανίων θα ηρεμούσαν. Πέρασε περίπου ένας αιώνας από τη δημιουργία των εθνικών τους κρατών, που τη συνόδευσαν δύο παγκόσμιοι πόλεμοι, ίντριγκες, εθνικιστικές υστερίες και αδελφοκτόνοι εμφύλιοι.

Ίσως, όμως, γι' αυτό δεν ηρεμούν. Επειδή αντιμετωπίζονται μόνον ως «λαοί!» Σπινίως ως κοινωνίες πολιτών και σχεδόν πάντα ως μάζες με κοινά πολιτιστικά και ψευδοεθνικά χαρακτηριστικά. Και μέσα σ' αυτό το συνονθύλευμα εθνοθηροσκευτικών ομάδων, αναπτύσσονται πάθη, αφού δεν δίνεται διέξοδος στον εκδημοκρατισμό τους σε ελεύθερες αστικές δημοκρατίες.

Όλες αυτές οι χώρες έχουν κοινή ιστορία. Στα σχολεία τους όμως, τη μαθαίνουν εντελώς διαφορετικά. Μονίμως, οι θρησκευτικές μειονότητες καθοδηγούνται επικίνδυνα από τους «πνευματικούς» τους ηγέτες και παράλληλα, όλες οι υπόλοιπες πολιτικές και πολιτιστικές εξουσίες βασίζονται απολύτως στον κατασκευασμένο εθνικισμό τους. Κατά περίεργο τρόπο, αυτή τη στιγμή, οι πιο ήρεμοι από όλους φαίνεται να είναι οι Βούλγαροι,

μολονότι ιστορικά είναι οι πιο αδικημένοι εδαφικά.

Σε κάθε περίπτωση, η κατάσταση δεν είναι καθόλου εύκολη. Ο πρώτος κίνδυνος είναι οι μικρές εστίες που θα μπορούσαν στο μέλλον να αποτελέσουν έρεισμα ή ακόμα και «κερκόπορτες» Τζιχαντιστών στην Ευρώπη. Ο δεύτερος είναι ο αλβανικός εθνικισμός που σίγουρα υποδαυλίζεται από εξωγενείς παράγοντες. Και οπωσδήποτε, η διάλυση των Σκοπίων θα μπορούσε να δημιουργήσει πεδίο αντιπαράθεσης για πιθανούς διεκδικητές. Αναρρωτιέται λοιπόν κάποιος πού οφείλεται αυτός ο πρωτογονισμός σ' αυτό το κομμάτι της Ευρώπης, όπου εναλλιάσσονται αρχομανείς εθνοθηροσκευτικές ηγετίσκοι, διατηρώντας πάντα αναμμένο το φωτίλι της πυριτιδαποθήκης. Σίγουρα, μία από τις βασικές αιτίες είναι πως τα Βαλκάνια δεν πέρασαν Διαφωτισμό. Όπως, επίσης, ότι οι περισσότερες χώρες εντάχθηκαν στο ανατολικό μπλοκ, απαξιώνοντας τα πρότυπα των δυτικών φιλελεύθερων δημοκρατιών. Και, τέλος, πως τα κατάλοιπα του ανατολικού φεουδαλισμού συνεχίζουν να διαιωνίζουν τα συμπλέγματα εναντίον των ανθρωπίνων δικαιωμάτων. Εκείνο όμως που μοιάζει πιο επικίνδυνο απ' όλα, είναι ότι σε όλα τα κράτη των Βαλκανίων οι υγιείς ελίτ δεν τολμούν να πάρουν την εξουσία στα χέρια τους. Αντί-

θετα, αναπτύσσονται οικονομικά και πολιτικά συμφέροντα, που συνδέονται σε ένα παρακρατικό δίκτυο, υποστηριζόμενο από όλες ανεξαιρέτως τις κυβερνήσεις που εναλλιάσσονται. Κατά σύμπτωση, παντού χρησιμοποιούν ως αιχμή του δόρατος στις διεκδικήσεις τους, τον εθνικισμό και τον ιδιότυπο βαλκανικό λαϊκισμό της πολιτιστικής μοναδικότητας. Ταυτόχρονα, ειδικά οι Σέρβοι, οι Αλβανοί και φυσικά οι Έλληνες, πέφτουν συνεχώς θύματα μιας παγκόσμιας «συνωμοσίας» που θέλει να τους αφανίσει από προσώπου γης!

Αν, λοιπόν, όλοι αυτοί οι «πρωτόγονοι» λαοί των Βαλκανίων είχαν αντιληφθεί την ανωριμότητά τους, δεν θα συμπεριφέρονταν ως ηλίθιοι. Αρχής γενομένης από τη δικιά μας περίπτωση με τα Σκόπια αλλιώς και τη διαμάχη Σέρβων-Αλβανών. Μπορεί κάποιος να φανταστεί πόσο διαφορετική θα ήταν η ελληνική οικονομική και πολιτιστική διεξόδος στο κρατίδιο των Σκοπίων, αν δεν είχαν ξεσηκώσει τον λαό οι δικοί μας εθνικιστές το '92. Όπως και πόσο πιο αναπτυγμένες θα ήταν οι σερβοαλβανικές κοινότητες, αν υπήρχαν Αλβανοί και Σέρβοι ηγέτες που θα επένδυαν περισσότερο στην οικονο-

μική ανάπτυξη του Κοσόβου και όχι στη διαφοροποίηση των εθνικών ομάδων.

Το ζήτημα είναι πως αυτή τη στιγμή, ο Ράμα (που τον είχαμε και για προοδευτικό...) φαντασιώνεται επεκτάσεις, ίσως και με τις πλάτες των Αμερικανών. Στα Σκόπια, η καρικατούρα του Γκρουέφσκι υποδύεται τον δικτάτορα και επιμένει στην απομόνωση. Και στην Ελλάδα, η ανεργμίστη πολιτική των δικών μας μπορεί να οδηγήσει σε περιπέτειες.

Έχουμε δηλαδή, εκτός από τα οικονομικά μας αδιέξοδα, να αντιμετωπίσουμε και τους μελλοντικούς κινδύνους στη γειτονιά μας.

Αυτά λοιπόν είναι τα Βαλκάνια και οι εθνικά «υπερήφανοι» ηγέτες τους, που πάντα κάτι βρίσκουν να αναστατώσουν τους «αξιοπρεπείς» λαούς τους. Δυστυχώς, μετά τη Χάρτα του Ρήγα κανείς άλλος δεν μπόρεσε να οραματιστεί ένα πλάνο ενοποίησης ή ομοσπονδopoίησης της περιοχής. Εστω έναν τρόπο συνεννόησης των κοινωνιών τους.

Και καλά οι άλλοι που βίωσαν τα συμπλέγματα του κομμουνισμού και της εσωστρέφειας. Εμείς, όμως, που είμαστε 35 χρόνια «Ευρωπαίοι», πώς γίνεται να μην μπορούμε να απαλλαγούμε από τα βαλκανικά μας σύνδρομα; Τόσο πανίσχυρες τελικά, είναι οι καταβολές μας;

Ανδρέας Ζαμπούκας